

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 278/2017
19.10.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судије др Драгише Б. Слијепчевића, као председника већа, судије Бранка Станића и судије Гордане Ајншпилер Поповић, као чланова већа, у правној ствари тужиоца Стечајна маса „АА“ из ..., ул. ... бр. ..., кога заступа пуномоћник Мирослав Перковић, адвокат из ..., против туженог Агенција за вођење спорова у поступку приватизације Републике Србије, ул. Теразије бр.23, Београд, правни следбеник Агенције за приватизацију, и умешача на страни тужиоца ББ, ... бр. ..., чији је пуномоћник Александар Петровић и Бојана Ђорђевић, адвокати из ..., ради накнаде штете, вредност предмета спора 75.103.445,24 динара, одлучујући о ревизији умешача на страни тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж.1962/17 од 08.06.2017. године, донео је у седници већа одржаној дана 19.10.2017. године, следећу:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија умешача на страни тужиоца ББ, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж.1962/17 од 08.06.2017. године у делу којим је правноснажно одбијен тужбени захтев, којим је тражено да се утврди да престаје да важи и да производи дејство банкарска гаранција ББ, бр. ЦГ ... од 28.10.2009. године у износу од 50.270.000,00 динара, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене Агенција за вођење спорова у поступку приватизације Републике Србије за накнаду трошкова ревизијског поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Суботици 1П 235/15 од 17.01.2017. године у ставу I изреке одбијен је у целости као неоснован тужбени захтев тужиоца који гласи: „Обавезује се тужена Агенција за вођење спорова у поступку приватизације да исплати тужиоцу износ од 75.103.445,24 динара на име стварне штете у вредности уложених средстава ВВ Утврђује се да престаје да важи и да производи дејство банкарске гаранције ББ, бр.ЦГ ... од 28.10.2009. године у износу од 50.270.000,00 динара.“ У ставу II изреке обавезан је тужилац да накнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 390.780,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж.1962/17 од 08.06.2017. године одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и умешача на страни тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Суботици 1П 235/15 од 17.01.2017. године.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж.1962/17 од 08.06.2017. године у делу који се односи на одлуку о правном дејству банкарске гаранције, умешач на страни тужиоца ББ, преко пуномоћника из реда адвоката је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију, тужена је у целини оспорила наводе из ревизије и предложила Врховном касационом суду да ревизију умешача одбије као неосновану. Трошкове ревизијског поступка је тражила и определила.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ 72/11 и 55/14) и утврдио да ревизија умешача није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Друге битне повреде поступка ревидент не истиче.

Према чињеничном стању које је утврђено, дана 21.02.2007. године закључен је Уговор о продаји капитала методом јавне аукције између Агенције за приватизацију Републике Србије, као продавца и Привредног друштва за производњу, трговину и услуге ГГ из ..., као купца - правног претходника тужиоца. Уговор је оверен пред Првим општинским судом у Београду под бр.Ов. ... од 21.02.2007. године.

На основу наведеног Уговора Агенција за приватизацију је у оквиру заједничке понуде продала 70% друштвеног капитала субјекта приватизације ДД за производњу и ремонт шинских возила и друге опреме ЂЂ што чини 30,52% укупног капитала и 100% учешћа у ДД ... у капиталу субјекта што износи 56,60% укупног капитала субјекта тј. укупно се продало 86,92% капитала субјекта приватизације ВВ из ... по укупној купопродајној цени у износу од 59.700.000,00 динара.

Умешач на страни тужиоца ББ је гарантовала да ће купац субјекта приватизације испунити обавезу из члана 5.2.1. уговора а то је обавеза инвестиционог улагања у износу од 50.270.000,00 динара. Овом гаранцијом банка се неопозиво и безусловно обавезала да ће платити сваки износ који не прелази износ гарантоване обавезе од 50.270.000,00 динара по пријему првог писменог позива и писане изјаве Агенције да купац није извршио обавезу инвестиционог улагања сходно члану 5.2.1. уговора.

У поступку је утврђено да је Агенција за приватизацију у контроли испуњења уговорне обавезе купца капитала у односу на субјект приватизације сачинила 7 извештаја који су у вези извршавања обавеза инвестирања, континуитета пословања и социјалног програма. Након извршене контроле испуњења уговорених обавеза, Агенција за приватизацију је дана 09.09.2009. године правном претходнику тужиоца доставила обавештење о остављању накнадног рока до 23.09.2009. године за извршење инвестиционе обавезе уз истовремено достављање потврде ревизора. Даном 02.11.2009. године тужени је издао захтев за наплату по гаранцији бр.ГЦ ... ББ и изјаву да купац, односно правни следбеник купца, није извршио своју обавезу инвестиционог улагања сходно чл. 5.2.1. уговора, а даном 03.11.2009. године Агенција за приватизацију упутила је овде тужиоцу као правном следбенику купца капитала обавештење о раскиду

уговора о продаји капитала методом јавне аукције субјекта ВВ ... због неиспуњења. У обавештењу се наводи да купац капитала субјекта приватизације није извршио обавезу инвестирања у складу са клаузулом 5.2.1. основног уговора, нити је обезбедио континуитет пословања субјекта у претежној делатности за коју је исти био регистрован на дан одржавања аукције у складу са клаузулом 5.3.2 основног уговор, а као и да није извршио обавезе социјалног програма из Анекса 1 основног уговора. Истог дана одлуком Агенције за приватизацију извршен је пренос капитала субјекта приватизације ВВ ... Акцијском фонду који капитал је подељен на 202.460 акција ознаке ... укупне номиналне вредности 121.426,00 динара. Над тужиоцем је дана 02.02.2012. године отворен поступак стечаја решењем Привредног суда у Суботици Ст 441/11.

Првостепени суд је закључио да је инвестирање у субјект приватизације извршено у складу са уговором, али је утврдио да тужилац није у потпуности извршио све преузете обавезе из уговора о куповини друштвеног капитала. Утврдио је да купац капитала- тужилац није измирио обавезе у вези зараде запослених, доприносе за здравствено осигурање за 2005. годину, доприносе за ПИО за 2006. годину, здравствено осигурање за 2006. годину, да нису измирени доприноси за 2007. годину и два месеца за 2008. годину, као и други део зараде за јул и зарада за август 2009. године. Полазећи од чињенице да су обавезе које се тичу реализације социјалног програма подједнако правно релевантне као и обавезе о исплати уговорене купопродајне цене инвестиционог улагања у субјекту приватизације, јер се циљ приватизације може остварити само потпуном реализацијом свих уговорних обавеза, првостепени суд је закључио да је испуњен законски разлог за раскид уговора о продаји друштвеног капитала и да је раскид уговора скривио тужилац. Због тога тужилац нема право на накнаду штете и право на утврђење да је престала да важи банкарска гаранција.

Другостепени суд није прихватио закључак првостепеног суда само у делу у коме је наведено да је инвестирање извршено у складу са уговором, већ закључује, на основу чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку, да ни ова уговорена обавеза није испуњена. Обавеза инвестирања по оцени другостепеног суда, сматра се извршеном тек када је стављена у функцију обављања пословне делатности, када је извршена као трајна инвестиција у основна средства субјекта приватизације, што у конкретном случају тужилац није доказао. У преосталом делу другостепени суд прихвата као правилан закључак првостепеног суда да нису извршене ни уговорене обавезе које се односе на зараде запослених, доприносе здравствено осигурање за 2005. годину, доприносе за ПИО за 2006. годину, здравствено осигурање за 2006. годину, да нису измирени доприноси за 2007. годину и два месеца за 2008. годину као и други део зараде за јул и зарада за август 2009. године.

Према становишту другостепеног суда, тужена је раскинула уговор о продаји капитала, сагласно члану 7. тачка 2. Уговора достављањем обавештења тужиоцу дана 03.11.2009. године, а гаранцију је предала на наплату банци 02.11.2009. године, јер тужилац није извршио уговорене обавезе у субјекту приватизације. Како је уговор раскинут кривицом тужиоца, он сагласно одредби члана 41а Закона о приватизацији губи право на повраћај плаћеног износа као и сва права и потраживања по основу тог уговора, па и право на враћање предметне гаранције. Из наведених разлога није основан захтев тужиоца ни за накнаду штете нити тужилац има право на повраћај банкарске гаранције, односно на утврђење да је иста престала да важи.

Врховни касациони суд налази да је правилно другостепени суд, на основу утврђеног чињеничног стања, применио материјално право и то релевантне одредбе Закона о приватизацији и Уговора о продаји друштвеног капитала, када је донео побијану пресуду. Разлоге које је навео другостепени суд у својој одлуци, прихвата и ревизијски суд.

Наводи из ревизије умешача на страни тужиоца нису основани.

Умешач на страни тужиоца ББ је издала банкарску гаранцију ЦГ ... од 28.10.2009. године којом је неопозиво и безусловно гарантовала да ће платити сваки износ или износе који не прелазе укупан износ гарантоване обавезе од 50.270.000 РСД по пријему првог писменог позива и писмене изјаве Агенције да купац није извршио своју обавезу инвестиционог улагања сходно члану 5.2.1. уговора о приватизацији. Гаранција је важила најкасније до 20.12.2009. године.

У поступку је утврђено да купац субјекта приватизације- тужилац, није испунио више уговорених обавеза и то пре свега обавезу инвестирања из члана 5. 2.1. уговора, за коју је и дата наведена гаранција а затим ни друге уговорене обавезе које се односе на исплате зарада запослених, доприноса за здравствено и пензијско осигурање запослених.

Тужена је дана 2.11.2009. године издала захтев за наплату по гаранцији бр.ГЦ ... ББ и изјаву да купац, односно правни следбеник купца није извршио своју обавезу инвестиционог улагања сходно чл. 5.2.1. уговора. Дана 03.11.2009. године, тужена је доставила обавештење тужиоцу да раскида уговор о продаји капитала.

Ревидент – умешач на страни тужиоца, истиче да је другостепени суд погрешно утврдио да купац капитала није испунио обавезу инвестирања у складу са купопродајним уговором, за коју је издао гаранцију. Ревидент даље, врши оцену доказа те изводи закључак да је обавеза инвестирања за коју је дата гаранција у целини испуњена и да су се стекли услови да се утврди да је престала да важи и да производи правно дејство банкарска гаранција.

Према одредби члана 1083. Закона о облигационим односима, банкарском гаранцијом се обавезује банка према примаоцу гаранције (кориснику) да ће за случај да му треће лице не испуни обавезу по доспелости, измирити обавезу ако буду испуњени услови из гаранције.

Према одредби члана 1087. Закона о облигационим односима, када је у питању банкарска гаранција са клаузулом „без приговора“, „на први позив“, као што је у конкретном случају, банка гарант може истаћи приговоре који се односе на саму гаранцију, као што су непостојање битних елемената гаранције, истицање рока важности гаранције, као и приговор застарелости.

Банка гарант код ове врсте гаранције не може истаћи ниједан приговор из основног посла као што су: да је уговор ништав, да је уговор рушљив, да корисник гаранције није испунио своју обавезу и из основног уговора, да је обавеза налогодавца као дужника застарела или да је испуњење обавезе налогодавца као дужника постало немогуће.

Ревидент (банка гарант) тврди да је обавеза из уговора за коју је дата гаранција извршена и да је самим тим престала да важи и да производи правно дејство гаранција. То је приговор из основног посла који се не може истаћи по одредби члана 1087. Закона о облигационим односима.

Агенција за приватизацију је у року важења гаранције и у року важења уговора, дана 02.11.2009. године, поднела захтев за наплату банкарске гаранције, због тога што није испуњена уговорена обавеза за коју је издата гаранција. Правилном применом материјалног права и то одредбе члана 41а Закона о приватизацији, одредби члана 1083. и 1087. Закона о облигационим односима и одредби члана 5.2.1 и 7.2. Уговора о продаји капитала од 21.02.2007. године, донета је побијана пресуда којом је одбијен тужбени захтев у целини.

Одлучујући о захтеву тужене за накнаду трошкова ревизијског поступка, Врховни касациони суд налази да одговор на ревизију није био нужан у овој правној ствари, па самим тим ни трошкови који су настали поводом састава одговора на ревизију не представљају нужне трошкове који би се досудили на терет тужиоца.

На основу свега изложеног, Врховни касациони суд у складу са процесним овлашћењима из члана 414. и 165. Закона о парничном поступку је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић